

Februar - Den Bergenske Kongevei over Krokskogen

Første skriftlige beretning om veien over Krokskogen til Ringerike stammer fra 1594. I 1805 stod den bergenske kongevei over Krokskogen til Ringerike ferdig, og det er den som er denne månedens kulturminne.

Den bergenske kongevei over Krokskogen til Ringerike sto ferdig i 1805 og var fra da av hovedveien mellom Christiania og Ringerike og videre til Bergen. Dette er en første helårs kjørevei mellom Ringerike og Bærum.

Den første skiftelige beretning om veien over Krokskogen stammer fra biskop Jens Nilssøns reise til Ringerike den 2. september 1594, den gang bare en gammel kløvsti. Fra 1600-tallet ble veien flittig brukt til kølakjøring til Bærums Verk. Kølabonnene viser at mye av transporten må ha fulgt den traseen som senere ble til kongevei.

Standarden på hovedveiene var stort sett de samme på begynnelsen av 1700-tallet som den hadde vært i vikingtid og gjennom hele middelalderen, dvs. kun rideveier og kløvveier. Først under de økonomiske oppgangstidene på slutten av 1700-tallet kom utbyggingen av kjørbare veier skikkelig i gang. Disse ble i stor utstrekning lagt til de gamle rideveiene, men enkelte steder ble det anlagt en helt ny trase etter det såkalte franske prinsipp med lange rette linjer uten tanke på stigningsforholdene. Derfor ble de da også så bratte at enkelte strekninger måtte legges om på slutten av 1800-tallet da transporten økte betraktelig og dette krevde slakere veier.

Krav om bedre veistandard mellom Christiania og Ringerike førte til at Peder Anker som generalveiindendant for det sønnenfjelske i 1791 fikk ansvaret for å utbedre veistrekningen over Krokskogen. Resultatet av Ankers innsats ble en rett vei, stedvis oppbygget med flotte tørrmurer i et «berg og dalbanelandskap». Veien ble anlagt i tre meters bredde, og det hevet veistandarden betraktelig. Flere steder er det bevart stabbesteiner og murer. Bøndene langs veien ble pålagt vedlikeholdet.

Veien ble offisielt åpnet i 1805 og var frem til 1858 en del av hovedveien mellom Christiania og Bergen. Kongevei ble denne veien først i 1826, da veien over Krokskogen offisielt tok over etter den tidligere bergenske kongevei som gikk via Gjelleråsen, Nittedal og Hakadal til Hadeland. Statusen som hovedvei mellom Oslo og Ringerike over Krokskogen hadde den til den nye veien over Sollihøgda sto klar i 1859. Veien ble istandsatt på dugnad 1994 – 2007 da veiens 200 års jubileum ble markert.

